

Part 1 (Approx. 250 words):

Write 250 words explaining how Schriver and Jensen (2022) apply their overall arguments regarding the relationship between digital archives and historical research to the specific case they examine.

Schriver og Jensens bog "Arkivets Digitalisering. En Ny Udfordring Til Historisk Metode?" tager udgangspunkt i *Danmark set fra luften*, som er et arkiv af luftfotografier af dansk jord. Den diskuterer de problemer KB stødte ind i under digitaliseringen af arkivet, samt hvilke problemer den almene historiker kunne opleve.¹

Ved digitalisering af luftfotografierne ligger der flere problemer i, at projektet er foretaget gradvist ift. tilgængelige ressourcer. Schriver pointerer at kun 2 mio. ud af de 5 mio. analoge billeder på KB er digitalt arkiveret. Det betyder, at der er blevet prioriteret ved udvælgelsen af, hvad der blev digitaliseret først. Projektet er delvist foretaget gennem crowdsourcing, hvilket muliggør bredt input, men også anledning til fejl.

Projektet har desuden været begrænset af, at mange af billederne er taget af private firmaer, hvor kun en mindre del er digitaliseret pga. økonomiske årsager, samtidig med at ophavsrettigheder giver en stor omkostning. Er disse firmaer gået konkurs, kan det være svært at tilgå deres arkiver. Fysiske billeder er udsat, idet de kan gå til, fx pga. vandskade. Hvis et skråfoto er digitaliseret og placeret på danmarkskortet, er det ikke til at sige hvor præcist det er placeret – eller om placeringen overhovedet er korrekt. Derudover er det problematisk, hvis det er positiven (det færdige billede) og ikke negativet (det oprindelige billede), der er blevet bevaret og digitaliseret, idet negativet er den uændrede version. Positiven er derimod en fremkaldt og redigeret version af negativet til kunden, hvor specifikke ting såsom farve kan være ændret, fjernet eller tilføjet.

I begyndelsen af DSFL forsøgte firmaerne at tjene penge, og man skulle altså købe adgang til billederne, som ovenikøbet var i lav opløsning. Senere blev det dog ændret, således at billederne blev tilgængelige i høj kvalitet og kunne downloades gratis.

Hensigten med digitalisering er at forsimple og muliggøre adgangen til forskelligt materiale for den almene befolkning. Da man kan gøre det hjemmefra, er det altså lettere tilgængeligt, end fysisk at skulle hen på et biblioteket og assisteres. Dog er der, som nævnt, stadig mange komplikationer med det digitale arkiv, hvilket gør at hensigten ikke altid lykkes i realiteten.²

¹ Helle Strandgaard Jensen og Astrid Ølgaard Christensen Schriver, "Arkivets digitalisering: En ny udfordring til historisk metode?", *Temp - tidsskrift for historie* 13, nr. 25 (2022), 5–27.

² Jensen og Schriver, "Arkivets digitalisering: En ny udfordring til historisk metode?", 5–27

Part 2

Write 750–1000 words addressing the following questions. Be sure to make references throughout to Schriver and Jensen (2022), Pomerantz (2015), as well as Jensen (2021), where relevant:

1. Briefly analyze the two institutions behind these digital resources. What do you know about the institutions in terms of their funding, strategies, mandates, etc.—especially as they relate to digitization strategies?
 1. a. <https://natmus.dk/museer-og-slott/frihedsmuseet/historisk-viden/fotoarkiv/>
 2. b. <https://www.naestvedarkiverne.dk/brug-samlingerne>
2. Find sources from *Næstved* in the Frihedsmuseets fotoarkiv, and sources related to the Occupation in *NæstvedArkiverne*.
3. Describe how you found these sources. Where did you search, and what search terms did you use?
4. What can you say about the provenance of the sources you found? For example, what information do you have about the record's creator (*arkivskaber*), the collection/context (*samling/serie*) it was part of when created, etc.?
5. (Hint: You might find the needle, but what do you know about the haystack you're searching in?)
6. Is it possible to obtain information about related material from the same record creators (*arkivskaber*) that has not been digitized?
7. What information is available about the digitization process? For example, workflow (OCR, ML, crowdsourcing), technical specifications, quality checks, or metadata structure/vocabulary.
8. How would you cite the digital source versus the original analog? Does the archive provide any guidance?
9. Based on your answers above, how well do you feel able to apply source criticism to the digital sources when conducting historical research on the Occupation in Næstved? Please explain your reasoning.

1. Frihedsmuseet og Næstvedarkiverne

a. Frihedsmuseet

Frihedsmuseet i København er en del af Nationalmuseet og har udstillinger om besættelsen. Bruger blandt andet crowdsourcing til identifikation af billeder. Det er betalt af Slots- og Kulturstyrelsen samt private fonde.

b. Næstvedarkiverne

Næstved Arkivet er oprettet i 2007, og indeholder arkiver om private og kommunale sager i Næstved. Arkivet er betalt af økonomiudvalget i Næstved Kommune samt private fonde, digitalisering foregår bl.a. via crowdsourcing.

2. Kilderne

a. Næstved i Frihedsmuseet

Jernbanesabotage ved Næstved Banegård 6. juni 1944 til 4. maj 1945,
<https://samlinger.natmus.dk/fhm/asset/180163>,
<https://samlinger.natmus.dk/fhm/asset/180171>

Frihedskæmperparade ved Hotel Vinhuset, maj 1945
<https://samlinger.natmus.dk/fhm/asset/241013>

b. Besættelsen i Næstvedarkiverne

- Næstved Tidende, 5. maj 1945, Danmarks (undtaget Bornholm) befrielse, <https://online.flippingbook.com/view/761701/>
- Næstved - De Frie Danske - illegalt blad November 1944 [Næstved - De Frie Danske - illegalt blad november 1944](#) (formentlig efter d. 7. november, da dette er den sidstnævnte dato med et begivenhedsforløb).

3. Hvordan de blev fundet

a. Frihedsmuseet

- Først går man ind på Frihedsmuseets online arkiv.
- Jernbanesabotagen blev fundet via at søge på "Næstved" i søgefeltet uden at gøre andet.
- Frihedskæmperparaden blev fundet ved at klikke på kortet, finde Næstved, og derefter zoome ind på bymidten

b. Næstvedarkiverne

- Næstved Tidende: Næstvedarkiverne > Brug Samlinger > Hverdag under besættelsen > Gå til kilderne (bunden af siden) > Dropdown liste med alle kilder som Næstvedarkiverne har > "Næstved Tidende 5. maj 1945"
- Illegalt blad November 1944: Næstvedarkiverne > Brug Samlinger > Alsang, illegale blade og frihedskamp - Den lokale modstand > Gå til kilderne (bunden af siden) > dropdown liste med kilder > Næstved - De Frie Danske - illegalt blad November 1944

4. Hvordan er kilderne kommet til

a. Frihedsmuseet

- Jernbanesabotagen: Billederne er dårligt dokumenteret, det eneste der vides om billederne er, at de blev taget efter en jernbanesabotage i Næstved, som dateres til d. 6. juni 1944 til d. 4. maj 1945: d-dag og Danmarks befrielse. Derudover er stedet hvor billederne blev taget ikke videre bekræftet af Frihedsmuseet. Der er kun en formodning om, at det var ved koordinaterne 55.23137, 11.76724 - Næstveds Banegård, uden videre specificering.
- Frihedskæmperparaden: Billedet er ligeledes dårligt dokumenteret, både ift. hvornår den er fra, museet siger mellem d. 10. og d. 31. maj 1945, samt har den uverificeret koordinater (55.23021, 11.75657), der er heller ikke dokumentering til hvordan billedet er digitaliseret.

b. Næstvedarkiverne

- Næstved Tidende: Det er ikke muligt at se kildens oprindelse. Siden fører dig blot direkte til kilden. Det eneste, som er informeret om kilden, er en overskrift og en datering.
- De Frie Danske - illegalt blad November 1944: Heller ikke videre information om ophavssituation, kilden er separeret fra alt der kunne være videre information om den, information om dato kan kun granskes af os baseret på kildens eget indhold.

5. Yderligere information om kilderne som ikke er digitaliseret

a. Frihedsmuseet

- Der er mulighed for at besøge det fysiske arkiv, hvor man evt kan finde eller spørge om yderligere information. Dog kun efter aftale.

b. Næstvedarkiverne

- Lignende til Frihedsmuseet, dog Næstvedarkiverne består af 2 arkiver:
- Fladså Arkiv, som er åbent hver torsdag fra 16 til 20, men man kan kun besøge efter aftale.
- Fuglebjerg Arkiv som er åbent mandag fra 14 til 17, undtaget helligdage, juli måned samt 51, 52 og 1.

6. Information om digitaliseringsprocessen

a. Frihedsmuseet

- Ligesom med kildernes proveniens, så er der ikke meget information på Frihedsmuseets hjemmeside om digitaliseringsprocessen, **dog** billederne indeholder metadata.

b. Næstvedarkiverne

- De har gjort kilderne tilgængelige via FlippingBook.
- Ud fra hjemmesiden er det svært at greje videre.

7. Citering af digitale v. citering af analog

a. Frihedsmuseet digitalt

- Citeres som et billede på en hjemmeside med CMOS formel 14.104
- Eksempel: *Tog afsporet på Næstved Banegård efter sabotage.*
Fotografi. Frihedsmuseet. Set 11. april 2025.
<https://samlinger.natmus.dk/fhm/asset/180163>.
- (Zotero tilføjer en sidst set dato i tilfældet at der ikke er et konkret udgivelsesår)

b. Frihedsmuseet analogt

- citeres som billede med CMOS formel 14.133
- Eksempel: *Tog afsporet på Næstved Banegård efter sabotage*. u.å. Fotografi. Frihedsmuseet.

c. Næstvedarkiverne digitalt

- citeres som website med CMOS formel 14.104
- eksempel: *De Frie Danske*. "Næstved - De Frie Danske - illegalt blad. november 1944". november 1944. NæstvedArkiverne.
<https://online.flippingbook.com/view/636116/>.
- (eksempel på hvordan det kunne se ud, Zotero bruger ikke automatisk nogen 'access date' med Chicago 17th)

d. Næstvedarkiverne analogt

- Eksempel: *De Frie Danske*. "Næstved - De Frie Danske - illegalt blad november 1944". november 1944. NæstvedArkiverne.
- (citeret ifølge CMOS formel 14.89)

Ingen af arkiverne giver nogen guide til citering af deres kilder.

8. kildekritisk metode og digitale kilder

- Vores tidligere svar har etableret, at kildematerialet på online arkiverne har manglende information omkring f.eks. dato, sted og generel ophavssituation samt digitaliseringsproces - dette gør det væsentligt sværere at granske hvorvidt en kildes information rent faktisk er gyldig eller ej, særligt når kilden er et billede, som jo i praksis kan være forfalsket, redigeret eller ændret af digitaliseringen, uden videre forståelse af processen der ledte til dets udgivelse.
- Man kunne som nævnt tidligere tilgå arkiverne personligt, eller kontakte arkiverne direkte for at få videre information, men informationen online er manglende.

9. ift Schriver og Jensen (2022), Pomerantz (2015) og Jensen (2021)

- Som Schriver og Jensen (2022) skriver om Danmark Set Fra Luften - før Google, var der det problem at det var svært at vide hvor billedet blev taget³, det samme kan man se med de billeder vi har valgt, vi ved essentielt ikke om det sted som der står i deres beskrivelse er sand, trods at der står koordinater er de fortsat ubekræftede⁴.

³ Jensen og Schriver, "Arkivets digitalisering: En ny udfordring til historisk metode?", 5-27

⁴ Jensen og Schriver, "Arkivets digitalisering: En ny udfordring til historisk metode?", 5-27

- Pomerantz (2015) skriver om hvordan metadata kan bruges både til at sortere men også til at få information om kilden uden at læse den⁵. I vores eksempel har vi generelt mangel på metadata, selvom Frihedsmuseet inkluderer begrænset metadata i form af emneord, så mangler vi stadigvæk god metadata. I forhold til Næstvedarkiverne, er der ingen nemt tilgængelig metadata.
- Jensen (2021) skriver om at man skal være opmærksom på at data kan mangle i et digitalt arkiv, enten med vilje eller ved uheld⁶, det kan også ses i vores eksempler, i det at vi reelt set har ingen konkret og valideret baggrundsinformation om vores valgte kilder - og heller ingen begrundelse derfor.

Part 3

Based on the course sessions (including hands-on experiences) and your answers above, discuss how the digitalization process and digital sources relate to historical research and methodologies. Is it, for instance, *but not mandatory*, possible to apply core historical research methods to the digitalization process (why? - Why not?)

Ligesom når man benytter sig af historisk metode, kræver det en kritisk tilgang når man tilgår digitale arkiver, særligt ift. hvordan de er arkiveret og hvordan metadata er brugt til at kategorisere de digitale kilder. Som vi har opdaget i vores undersøgelse af NæstvedArkiverne og Frihedsmuseets digitale samlinger, giver de på ingen måde adgang til information om arkivets struktur og metode. Transparens ift. hvordan kilderne er blevet arkiveret er altså erstattet af en brugervenlig, men forsimplet interface. Denne forenkling gør det lettere for den brede befolkning at benytte sig af arkiverne, men det sker på bekostning af vigtige oplysninger om kildernes oprindelse og kontekst, som vi yderligere gennemgår i part 2. Det er derfor vigtigt at være bevidst om disse begrænsninger og forholde sig kritisk til de ofte manglende informationer om digitaliseringsprocessen, som Jensen også diskuterer i sin artikel.⁷

Der er generelt manglende information omkring de kilder, der ligger på NæstvedArkiverne og Frihedsmuseets arkiver. Det er altså ikke til at sige om kilderne er dateret ordentligt (se fotografierne, jernbanesabotagen har et spænd fra juni 1944 til maj 1945, frihedskæmperparaden har et spænd på 26 dage fra d. 10. til d. 3. maj 1945). Det vides heller ikke, om vores kilder reelt set er autentiske - dvs. om de er taget efter, eller opstillet for at fortælle en historie. Ens evne til at arbejde kildekritisk med historiske kilder er afhængigt af hvor tilgængelige de er i arkiverne, og i tilfældet af digitale arkiver, om de overhovedet er tilgængelig.

Før var det alment at tage udgangspunkt i et mindre kildesæt, idet man fysisk måtte hente materialet, men med masse-digitalisering kan man relativt nemt og hurtigt finde materiale til historisk brug. Det kan dog være problematisk, at meget historisk data ikke er digitaliseret, som vi i del 1 diskuterede ift. Schrivers tekst, hvor kun 2 mio. ud af 5 mio. billeder var digitaliseret i *Danmark set fra luften*. Hvis vi bruger dette som eksempel på en større diskussion omkring repræsentativitet af data inden for digitalisering, kan man heller ikke

⁵ JEFFREY POMERANTZ, "INTRODUCTION", i *Metadata* (The MIT Press, 2015), 1–18,

⁶ Helle Strandgaard Jensen, "Digital Archival Literacy for (All) Historians", *Media History* 27, nr. 2 (3. april 2021), 9-10

⁷ Jensen, "Digital Archival Literacy for (All) Historians", 9-10

garantere at de 2 mio. billeder giver et helhedsbillede for det samlede analogt arkiverede data. Et andet eksempel er fx ift. NæstvedArkiverne. Vi ved nemlig ikke, hvorfor de tekstkilder og billeder som ligger på hjemmesiden er digitaliseret frem for andre. Man bliver altså nødt til at være opmærksom på og overveje, hvilke prioriteringer de enkelte arkiver har taget i beslutningen om hvad der skal digitaliseres, da det muligvis er gjort med hensigt som Jensen også dykker ned.⁸

Endnu et problem vi oplevede da vi benyttede os af NæstvedArkiverne var, at man ikke ved hvordan billederne bliver kategoriseret når man søger på dem; bliver det øverste billede fx vist efter popularitet, nyeste/ældste, eller bliver der brugt en algoritme som viser relaterede dokumenter? Katalogisering, dvs. om arkivet har placeret dokumentet korrekt, eller om det overhovedet er overskueligt at finde et givent dokument, kan også være en udfordring at regne ud. Det vil sige inddeling af kildematerialet i f.eks. emner. Her er der generelt en mangel på gennemsigtighed i forhold til, hvordan materialet er inddelt samt, hvad arkivets digitaliseringsproces er.

⁸ Jensen, "Digital Archival Literacy for (All) Historians", 4

Litteratur

Jensen, Helle Strandgaard. "Digital Archival Literacy for (All) Historians." *Media History* 27, no. 2

Pomerantz, Jeffrey. "Introduction." In *Metadata*, 1–18. Essential Knowledge. The MIT Press, 2015. <http://www.jstor.org/stable/j.ctt1pv8904.5>.

"Royal Danish Library's Policy for Digital Preservation | Kb.Dk." Accessed January 20, 2025. <https://www.kb.dk/en/policies-and-strategies/royal-danish-librarys-policy-digital-preservation>.

Schrøder, Astrid Ølgaard Christensen, and Helle Strandgaard Jensen. "Arkivets Digitalisering. En Ny Udfordring Til Historisk Metode?" *Temp. Tidsskrift For Historie* Årg. 13, no. Nr. 25 (2022): 5–27.